

Kapacitetsplan for fodterapi

November 2015

Primær Sundhed

Indledning

I henhold til § 8, stk. 3 i aftalen om fodterapi foretager regionen en gang årligt en vurdering af behandlingskapaciteten inden for det fodterapeutiske område af praksissektoren. I vurderingen er det relevant at se på forskellige faktorer, der kan have betydning for de konklusioner, der kan drages.

I vurderingen indgår følgende faktorer

- Indberettede ventetider
- Udgifter til fodterapi og antal behandlede patienter
- Befolkningsudviklingen og udnyttelsen af den eksisterende kapacitet
- Diabetesforekomsten i Region Sjælland.

Til slut afrundes vurderingen med en opsummering og forslag til det videre arbejde.

Ventetider

Tabel 1 viser den gennemsnitlige indberettede ventetid opdelt på kommunerne for ikke-akutte patienter.

Fodterapeuterne skal ifølge overenskomsten minimum hvert kvartal oplyse ventetider på behandling på praksisdeklarationen på sundhed.dk. Ventetider angives som den aktuelle og forventede ventetid til ikke-akut behandling.

I tabellens højre side er sidste års opgjorte ventetid. Der er ligeledes vist den korteste og den længste ventetid i uger, for at vise variationen i ventetiden.

Tabellen er baseret på tal fra september 2015 havde 147 fodterapeuter opgivet deres ventetid til ikke-akut behandling på sundhed.dk.

Det kan oplyses, at ikke alle fodterapeuter opdaterer så hyppigt, som overenskomsten foreskriver, idet f.eks. 69 ikke har opdateret oplysningerne siden 2014.

Den gennemsnitlige ventetid ligger højere i fem af kommunerne end i de øvrige kommuner:

- Lolland Kommune
- Faxe Kommune
- Holbæk Kommune
- Guldborgsund Kommune
- Næstved Kommune

Ventetiden i Lolland Kommune med 6 ydere trækkes primært op af en enkelt fodterapeuts ventetid på 104 uger. Yderligere har to fodterapeuter ventetid på henholdsvis 16 og 40 uger. De øvrige 3 fodterapeuter ligger på 0-4 uger.

I Faxe Kommune er ventetiden ikke steget væsentlig siden sidste års opgørelse. Og det er en yder, som trækker gennemsnittet op med en ventetid på 32 uger.

I Holbæk Kommune er ventetiden steget, men det dækker over, at én yder har 52 ugers ventetid og yderligere 4 ydere har ventetider på 14-26 uger. Flertallet af kommunens fodterapeuter har væsentlig kortere ventetider.

I Guldborgsund Kommune er ventetiden også steget siden sidste års opgørelse. Her er der også en stor variation i ventetider, men bortset fra én yder har flertallet kortere ventetider.

I Næstved Kommune er ventetiden steget siden sidste år. En enkelt af kommunens fodterapeuter har 52 ugers ventetid. Den gennemsnitlige ventetid ligger på lidt over 5 uger, hvis den ene yder trækkes ud af regnestykket.

Den gennemsnitlige ventetid i Region Sjællands kommuner er steget fra 5,1 uger til 6,2 uger.

Tabel 1: Gennemsnitlige ventetider i Region Sjælland, september 2015, kommunefordelt

Kommune	Ventetid i uger	Korteste	Længste	2014	Antal kapaciteter
Odsherred	1,6	0	6	2,1	12
Stevns	2,4	0	4	2,8	7
Vordingborg	3,9	2	7	3,4	11
Lejre	3,6	1	8	2,8	7
Greve	2,6	0	8	1,8	12
Slagelse	3,6	0	15	3,6	18
Sorø	2,2	1	5	2,3	6
Solrød	3,4	0	10	4	5
Næstved	8,6	0	52	2,3	17
Køge	1,3	0	4	1,1	11
Kalundborg	3,6	0	12	1,7	10
Faxe	7,7	0	32	7,8	8
Guldborgsund	10,8	1	52	7,6	13
Holbæk	12,7	2	26	10,2	14
Ringsted	2,8	0	4	2,7	6
Roskilde	3,8	0	12	3,5	15
Lolland	27,5	0	104	27,2	6*
Regionen	6,2			5,1	175

Kilde: Sundhed.dk

* Kapaciteten er pr. 1. oktober 2015 øget til 7

Region Sjællands forbrug til fodterapeutiske behandlinger i 2014

Tabel 2 viser regionens udgifter til behandling af patienter fra Region Sjælland i 2014 fordelt på fire specialer.

Tabel:2 Udgifter til fodterapi fordelt på specialer i 2014

Speciale	Antal Personer	Antal Ydelser	Brutto Honorar	Andel bruttohonorar i %
54 - Diabetes	18.434	109.401	14.930.700,09	85,1%
55 - Nedgroede tånegle	3.216	12.582	822.381,92	4,7%
59 - Arvævspatienter	338	2.341	281.281,59	1,6%
60 - Svær leddegigt	1.372	9.637	1.517.775,11	8,6%
Total	23.242	133.961	17.552.138,71	100,0%

Kilde: Notus Regional

* Da patienter kan få behandling for mere end et speciale ad gangen, kan den samme patient indgå i antal personer på mere end et speciale. Total viser det totale antal unikke cpr numre, uanset hvor mange specialer patienten har modtaget behandling på i 2014.

Det kan ses, at størstedelen af Region Sjællands borgeres forbrug inden for fodterapi målt i udgifter ligger på speciale 54, som er diabetesbehandlingerne. De resterende 15 % af forbruget fordeler sig på speciale 55 nedgroede negle, 59 arvæv og 60 svær leddegigt. Målt i patienter udgør diabetes patienter 80%.

Tabel 3 viser hvor mange indbyggere i de enkelte kommuner, der har fået behandling med tilskud i 2014, samt hvor mange behandlinger de til sammen har fået.

Mobiliteten for patienter i Lolland Kommune viser, at næsten alle fodterapeutiske patienter går til en fodterapeut i Lolland Kommune eller Guldborgsund Kommune. Det vil sige, at der ikke i dag er tradition for at søge uden for kommunegrænsen for f.eks. at undgå ventetider.

Tabel 3: Kommunefordeling af behandlende patienter på klinikker med ydernummer i Region Sjælland, produktion 2014

Kommune	Antal Personer	Antal Ydelser	Brutto Honorar
Slagelse Kommune	2.452	15.330	2.051.265,56
Næstved Kommune	2.833	15.342	1.973.187,14
Guldborgsund Kommune	1.734	10.733	1.439.281,71
Køge Kommune	1.637	9.239	1.243.856,93
Holbæk Kommune	1.685	9.397	1.210.676,08
Odsherred Kommune	1.442	8.784	1.174.240,38
Greve Kommune	1.413	8.336	1.062.012,21
Vordingborg Kommune	1.370	7.852	1.027.758,55
Roskilde Kommune	1.545	7.450	976.021,35
Kalundborg Kommune	1.540	7.438	972.091,76
Sorø Kommune	840	5.584	743.774,92
Faxe Kommune	869	5.257	693.244,44
Lolland Kommune	818	5.143	667.411,53
Lejre Kommune	907	5.157	644.689,18
Stevns Kommune	677	3.922	489.922,34
Ringsted Kommune	652	3.431	464.432,73
Solrød Kommune	601	3.187	419.674,98
Total	22.789	131.582	17.253.541,79

Kilde: Notus Regional

Differencen mellem antal behandlede på klinikker i Region Sjælland (tabel 3) og borgernes totale forbrug (tabel 2) viser, at fodterapeuterne i Regionen ikke helt har modsvaret forbruget, da 453 er behandlet uden regionalt.

Udnyttelse af eksisterende kapacitet

En fodterapeut tilsluttet overenskomstens tæller i kapacitetsvurderingen som én med mindre der hos en Fodterapeut er ansat en medhjælp efter overenskomstens § 16 stk. 1, da disse indgår i den årlige opgørelse og vurdering af den fodterapeutiske kapacitet i regionen.

Fodterapeuter har mulighed for – når særlige vilkår er til stede – at få tilladelse til at dele kapaciteten og ansætte en ekstra fodterapeut. Dette følger af overenskomstens § 16 efter stk. 2. Disse indgår ikke i opgørelsen af kapacitet og disse praksis/ydernumre bliver pålagt en omsætningsgrænse.

I praksisplanen er der planlagt med 180 kapaciteter i Region Sjælland. I oktober 2015 er der 179 kapaciteter, fordelt på 156 ydernumre

Der er i øjeblikket kun ledig kapacitet i Lolland Kommune. Der har i planperioden været flere opslag og initiativer med henblik på at få besat den ledige kapacitet, og tilbage resterer en ubesat kapacitet.

Sidste år blev det undersøgt, hvordan patienterne pendler ind og ud af regionen. Det viste sig, at størstedelen af de patienter, som behandles i regionen også er bosat i regionen. Og at regionens borgere for størstedelen bliver behandlet i regionen. Det mønster er uændret.

Ved en vurdering af kapacitetsbehovet er det relevant at se på, hvor meget der produceres på hver aktiv kapacitet. Der tages udgangspunkt i produktionen på de 175 kapaciteter i 2014. Data er trukket på unikke CPR-numre.

De 175 fodterapeuter har gennemsnitligt haft 132 patienter i 2014 (tallet var 126 i 2013).

Der er dog store udsving i, hvor mange patienter der behandles på de enkelte kapaciteter. Ud over en gennemsnitberegning er det ikke muligt at skelne fodterapeuter, der arbejder på samme ydernummer, og den følgende opgørelse tager udgangspunkt i ydernumre vel vidende, at der er ydernumre der har flere kapaciteter (fodterapeuter).

Der er i Regionen 156 ydernumre, (som kan dække flere kapaciteter), og gennemsnitligt er der behandlet 150 i hvert ydernummer i 2014; fordelt således.

- 88 ydernumre lå under gennemsnittet på de 150 patienter; heraf har 11 haft under 70 patienter.
- 53 ydernumre har behandlet mellem 151-300 patienter.
- 12 ydernumre har behandlet mere end 300 patienter.

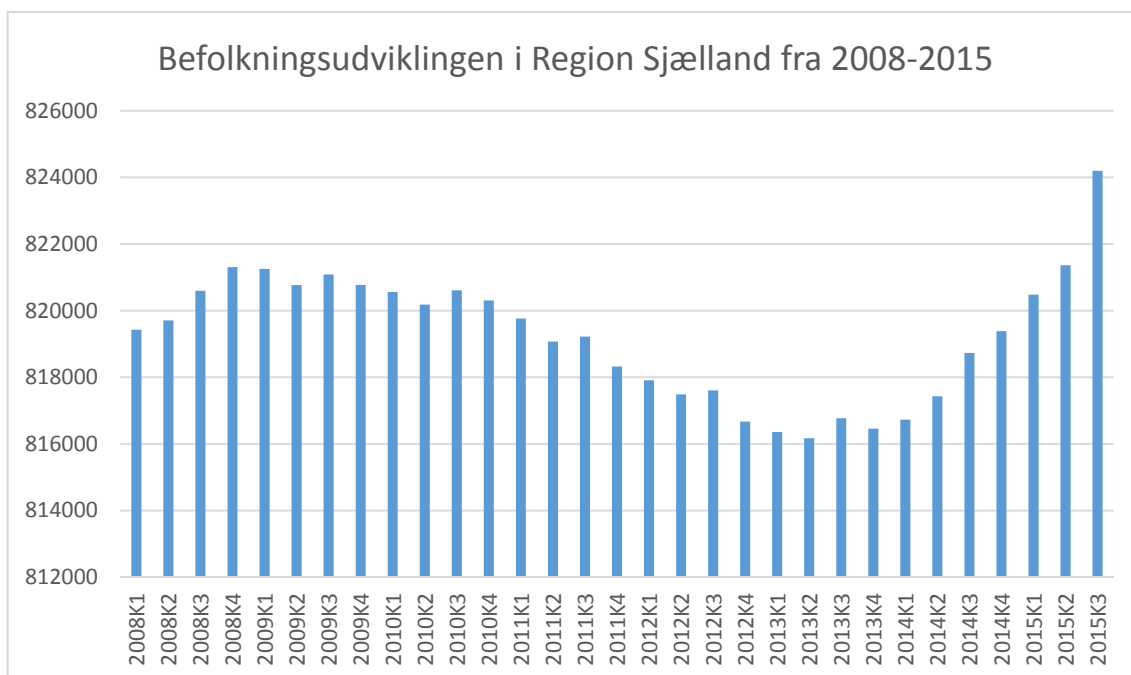
Omsætningen fra overenskomstdækkede ydelser dækker hyppigt mellem 20-25 % af omsætningen i en fodterapeutiklinik, som herudover har en række private kunder.

Efter tre år som fodterapeut skal regionens andel af den årlige omsætning være mindst 40.000 kr. kapacitet i henhold til overenskomsten. På baggrund af tal fra 2014 er der 8 kapaciteter, som ligger lige under de 40.000 kr.. Det er alle kapaciteter, som har fået tildelt ydernummer for mere end 3 år siden.

Overenskomstens parter har udarbejdet en vejledning til beregning af minimumsomsætning i en overgangsordning, og sagen vil blive håndteret i henhold hertil. (vedlægges som bilag ?)

Befolkningsudviklingen og udviklingen i antal diabetikere

Som det fremgår af figur 1, har der været en nedgang i antallet af borgere i Region Sjælland fra ca. 2010 til 2013, hvorefter antallet af borgere er steget, og antallet af borgere i 3. kvartal 2015 er højere end på noget andet tidspunkt i regionens historie og udgør 824.199 borgere.

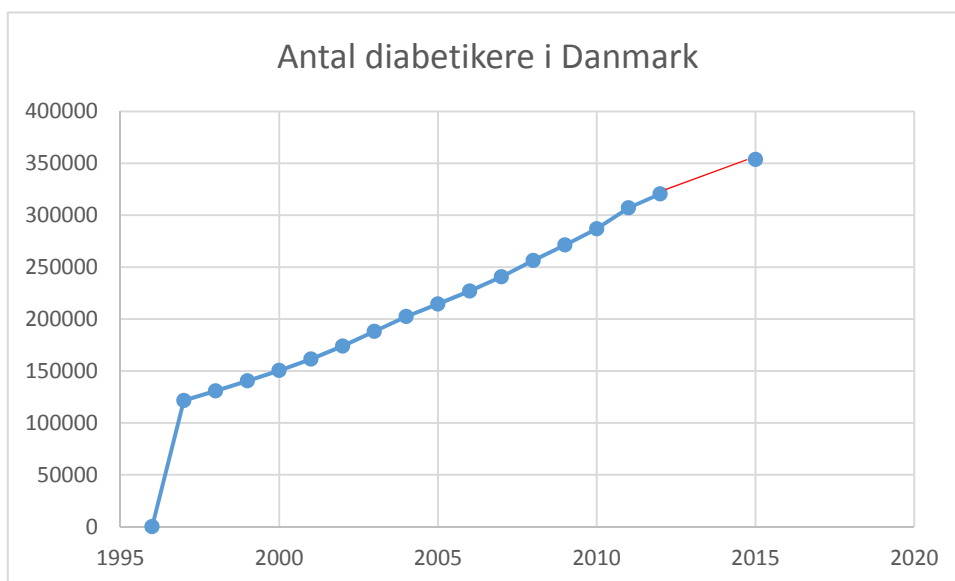
Figur 1 Kilde: Danmarks Statistik. Dataudtræk den 22. september 2015

Der er en stigning i antallet af borgere i de ældre aldersgrupper og det kan derfor forventes, at antallet af borgere i regionen med diabetes stiger, da forekomsten af diabetes stiger med alderen.

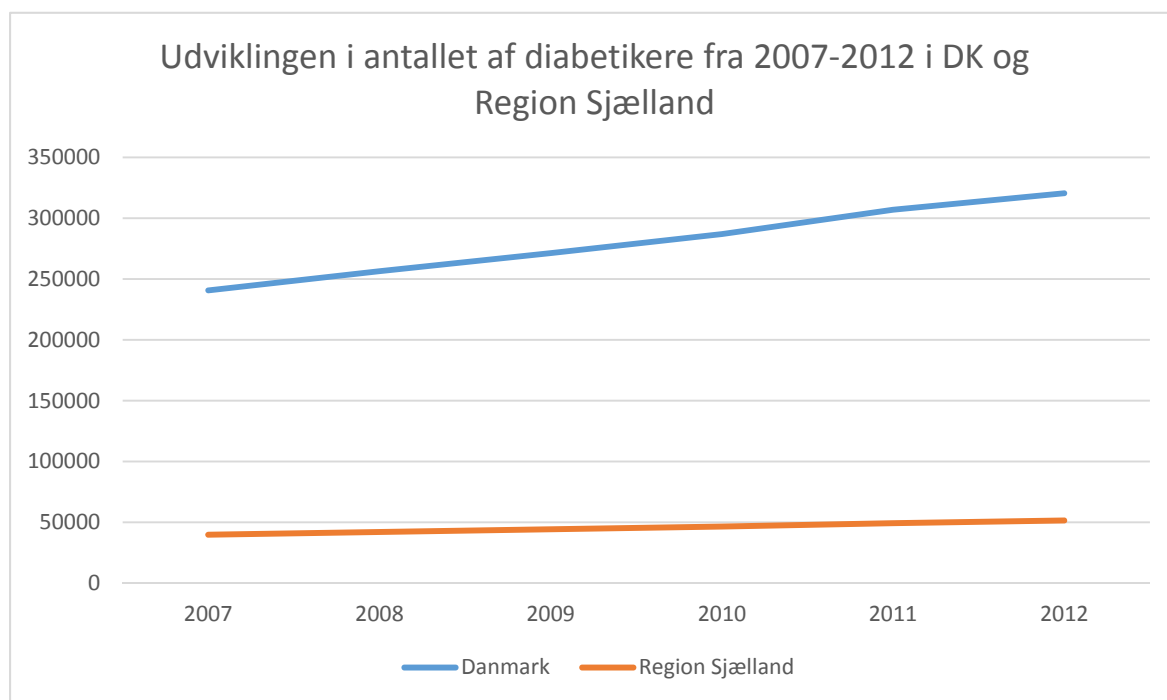
Billedet af forandringerne i befolkningstilvæksten følger for de fleste kommuners vedkommende udviklingen i Region Sjælland som helhed, bortset fra i Lolland Kommune, hvor der er et fald i antallet af borgere fra 2012 til 2015 for alle aldersgrupper bortset fra aldersgruppen 70-79 år, hvor der ses en stigning.

Diabetikerne udgør den største overenskomstgruppe af patienter, som fodterapeuterne behandler. Det er derfor også interessant at se på udviklingen i antallet af borgere med diabetes. På landsplan har udviklingen i antallet af diabetikere i tidsrummet 1997 til 2012 fulgt en ret linje. Der er intet, der indikerer, at denne udvikling skulle være ændret. Derfor kan det beregnes, at antallet af diabetikere i 2015 i Danmark udgør ca. 353.706 personer.

Som det fremgår af de tidligere tabeller er det kun mellem 1 tredjedel og en fjerdedel af de diagnosticerede patienter, der i Region Sjælland modtager fodterapiudgifter.

Figur 2 Udviklingen i antallet af diabetikere i Danmark fra 1995-2012. Kilde: Det Nationale Videnscenter for Diabetes.

Figur 3 Kilde: Det Nationale Diabetes Register

Af figur 4 fremgår det, at udviklingen i antallet af borgere med diabetes følger en ret linje. Det betyder, at det kan beregnes, at der er ca. 58.467 borgere med diabetes i Region Sjælland i 2015. Dette tal er lidt højere end summen af tallene for de enkelte kommuner, da usikkerheden på tallene er større ved beregning af antallet af diabetikere pr. kommune end for regionen som helhed.

Den stort set lineære udvikling i antallet af diabetikere betyder, at det er muligt at give et kvalificeret bud på antallet af borgere med diabetes i de 17 kommuner i Region Sjælland i 2015.

Ifølge Sundhedsprofil 2013 er den totale andel af borgere med diabetes i Region Sjælland 5,8 procent mod et landsgennemsnit på 5,2 procent. Umiddelbart kan det derfor se ud som om, at diabetes er hyppigere i Region Sjælland end i de øvrige regioner. Dette skyldes imidlertid demografien i Region Sjælland.

Stigningen i antallet af borgere med diagnosen diabetes varierer fra kommune til kommune og varierer fra en stigning på 23 til 49 procent. Det bemærkes, at alle kommuner har haft en stigning i antallet af borgere med diabetes.

Tabel 5: Kapacitet for fodterapi i 2015, kommunefordelt

	Antal kapaciteter, 2015	Ydernumre 2015	Indbyggere 3K 2015	Indbyggere pr. fodterapeut	Anslået antal diabetikere pr. kommune 2015	Gns. antal diabetikere pr. fodterapeut
Faxe	8	7	35.446	4431	2.385	298
Greve	12	9	49.137	4095	2.966	247
Guldborgsund	13	13	60.988	4691	4.927	379
Holbæk	14	14	69.604	4972	4.652	332
Kalundborg	10	10	48.623	4862	3.911	391
Køge	11	10	59.509	5410	3.679	334
Lejre	7	6	27.266	3895	1.498	214
Lolland	7	6	42.941	6134	4.101	586
Næstved	17	15	81.902	4818	5.803	341
Odsherred	12	9	32.880	2740	2.681	223
Ringsted	6	6	33.854	5642	2.122	354
Roskilde	15	14	85.516	5701	4.382	292
Slagelse	18	16	77.560	4309	5.322	296
Solrød	5	5	21.687	4337	1.287	257
Sorø	6	5	29.458	4910	1.743	291
Stevns	7	5	22.162	3166	1.528	218
Vordingborg	11	8	45.666	4151	3.465	315
Region Sjælland	179	155	824.199	4604	58.467*	327

*Der er anvendt det beregnede tal for hele Region Sjælland og ikke summen af antallet ud fra kommunetallene.

Siden udarbejdelse af sidste kapacitetsplan er antallet af diabetikere pr. fodterapeut steget i alle kommuner, og på regionalt plan er der sket en stigning fra 283 diabetikere pr. fodterapeut til 334 diabetikere pr. fodterapeut, hvilket både er en konsekvens af den øgede hyppighed af diabetes og det øgede befolkningstal i Region Sjælland.

Den risikostratificering af patienterne, som foretages i forbindelse med udarbejdelse af fodstatus, kan sige noget om behovet for fodterapi. Jo højere risikostratificering des flere behandlinger er der behov for/adgang til.

Med udgangspunkt i udtræk i oktober 2015 er der en vis variation mellem fodterapeuternes patientgrupper i kommunerne.

Noget tyder på, at diabetes patienter med lette/ingen komplikationer ikke henvises til fodterapeut, idet under 0,5 % er stratificeret til den lette gruppe 1. Der er flest af disse patienter i Roskilde, hvor 2 % af patienterne er i denne gruppe.

Langt de fleste patienter er i gruppe 2 og 3. I Sorø er 45 % af patienter i gruppe 2 og 54 % i gruppe 3. disse grupper – i Guldborgsund Kommune er det 50% i gruppe 2 og 45 % i gruppe 3. Roskilde Kommune ligger lavest i gruppe 3 med 23 % af patienterne.

Patienter stratificeret med de sværeste lidelser i gruppe 4 (højrisikopatienter) findes i Guldborgsund og Ringsted Kommuner med henholdsvis 11 % og 10% af patienterne.

Der kan være geografiske forskelligheder om der er sårambulatorier eller særlige tilbud i den kommunale hjemmepleje, som har afsmittende virkning på efterspørgslen efter fodterapiydelse.

Det er vederlagsfrit at blive behandlet på et ambulatorium, hvorimod der er en vis egenbetaling forbundet med at blive behandlet hos fodterapeut. Det er uvist om det også kan være en af grundene til, at de lettere diabetes patienter ikke er i fodterapipraksis – ligesom det kan tilskrives manglende henvisning/anbefaling fra almen praksis.

Opsummering

På baggrund af det helhedsbillede, der er forsøgt givet i de foregående afsnit opsummeres følgende:

- Indberettede ventetider:

Den gennemsnitlige ventetid ligger højere i fem af kommunerne:

- Lolland Kommune
- Faxe Kommune
- Holbæk Kommune
- Guldborgsund Kommune
- Næstved Kommune

Der er dog stor variation i ventetiden i hver af disse kommuner og der er derfor ikke umiddelbart baggrund for en ændring af kapaciteterne udelukkende på baggrund af de indberettede ventetider.

- Udgifter til fodterapi og antal behandlede patienter:

Der er sket en mindre stigning i antallet af ydelser, antal behandlede patienter og udgifterne til fodterapi fra 2013 til 2014. Denne mindre stigning kan tilskrives befolkningsudviklingen og en stigende ældrebefolkning.

- Befolkningsudviklingen og udnyttelsen af den eksisterende kapacitet:

Alene på baggrund af den demografiske udvikling forventes det, at antallet af patienter og ydelser fortsat vil stige og der vil på et senere tidspunkt komme et behov for at vurdere antallet, placeringen og udnyttelse af kapaciteter.

I 2014 var antallet af indbygger pr. kapacitet i gennemsnit 4710. I Lolland og Guldborgsund var den henholdsvis 7157 og 5082 patienter. I kommunerne Faxe, Holbæk, Roskilde, Ringsted og Køge var den også højere end gennemsnittet (over 5000 indbyggere).

På nuværende tidspunkt er der en ledig kapacitet i Lolland Kommune. Mens der ser ud til at være overskydende fodterapeutisk kapacitet i andre kommuner (Stevns, Odsherred og Lejre), hvor der er under 4000 patienter pr. fodterapeut.

Der er 8 kapaciteter i Region Sjælland, som afregner for mindre end for 40.000 kr. årligt

- Diabetesforekomsten i Region Sjælland:

Der er sket en stigning i antal diabetikere i regionen fra 2013 til 2014 på omkring 2000 flere diabetikere.

Det gennemsnitlige antal diabetikere pr. fodterapeut er steget fra 283 i 2013 til 334 diabetikere i 2014.

I Lolland Kommune og Guldborgsund Kommune er der henholdsvis 684 og 411 diabetikere pr. kapacitet. Hvad angår stratificering af risikogrupper ser det ud til, at fodterapeuterne i henholdsvis Lolland, Guldborgsund, Kalundborg og Sorø kommuner har væsentlig flere patienter i gruppe 3 og 4 (højrisikopatienter).

Opmærksomhedspunkter – det videre arbejde med særlige problemstillinger

Regionen vurderer ud fra ovenstående, at der skal arbejdes videre med at finde løsninger for den fodterapeutiske behandlingsskapacitet i Lolland Kommune.

Der er behov for at vurdere, om den store variation, der er mellem kommuner og mellem fodterapeuternes "produktion" i form af antallet af patienter pr. fodterapeut, skal undersøges nærmere for at finde ud af, om der ligger uudnyttet kapacitet i regionen.

Ligeledes er der behov for en særlig opmærksomhed på, om regionens diabetespatienter i dag får det rette sundhedstilbud, herunder fodterapeutisk behandling. Dette vil der blive arbejdet videre med i et tværfagligt projekt med almen praksis.

Det er vigtigt at de oplyste ventetider er både relevante og rigtige, og at der sker en løbende opdatering af fodterapeuternes oplysninger på www.sundhed.dk.

